

KRITIČNE TOČKE U UVJETIMA POSLOVANJA U HRVATSKOJ

- Uvodno
- Doing Business 2019
- Najlošije rangirana područja
- Pomaci u unapređenju poslovnih praksi
- Zaključno

IZDAVAČ

Hrvatska gospodarska komora

ZA IZDAVAČA

Luka Burilović

PRIPREMIO

Sektor za financijske institucije i ekonomske analize

Odjel za makroekonomske analize

tel.: +385 (0)1 4828 373

fax.: +385 (0)1 4561 535

e-mail: makroekonomija@hgk.hr

web: hgk.hr

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIJELOM

Privredni vjesnik d.o.o.

Zagreb, siječanj 2019.

UVODNO

Hrvatski poduzetnici u svim relevantnim anketama o problemima koji predstavljaju najveće prepreke u njihovu poslovanju često navode administrativne procedure s kojima se susreću pri pokretanju poslovanja i tijekom poslovanja. Ocjenjuju ih kao dugotrajne, skupe i ponekad neizvjesne te podložne čestim (malim) promjenama koje otežavaju planiranje i čine troškovno i vremensko opterećenje za tvrtku. U takvo poslovno okružno teže dolaze i inozemni investitori, a domaće tvrtke su manje konkurentne na inozemnim tržištima.

Tako su i u sklopu Globalnog indeksa konkurentnosti Svjetskoga gospodarskoga foruma hrvatski poduzetnici naveli široko područje Nedovoljno učinkovita državna administracija kao problem broj jedan koji ograničava njihovu konkurentnost, i to u posljednjih deset uzastopnih godina, što dokazuje da se to područje ne poboljšava ili su promjene prespore. Stoga je i konkurentnost hrvatskoga gospodarstva na svjetskoj ljestvici niska, prema aktualnom izvješću Svjetskoga gospodarskoga foruma Hrvatska je bila 68. od 140 zemalja svijeta, pri čemu najlošija od svih članica EU.

Hrvatska je loše rangirana i po još jednom svjetskom indeksu koji ocjenjuje poslovne prakse, a temelji se, ovaj put ne na mišljenjima poduzetnika, nego na činjenicama iz standardiziranih primjera „s terena“. Radi se o Indeksu lakoće poslovanja (*Doing Business*) koji izrađuje Svjetska banka za većinu zemalja svijeta (u posljednjem izvješću za 190 zemalja). Svjetska banka ovdje zapravo procjenjuje i dinamiku reformi, odnosno koliko se sustav mijenja u pozitivnom smjeru odnosno u smjeru olakšavanja poslovanja u smislu administrativnih zahtjeva. Ono što smatramo osobito važnim usporedba je s ostalim zemljama iz bližeg i daljeg okruženja jer se komparacijom definira konkurentnost. Hrvatska je na 58. mjestu od 190 zemalja, najlošija od svih članica EU iz srednje i istočne Europe osim Bugarske. U odnosu na prethodnu godinu, Hrvatska je prestigla Bugarsku, ali tek za jedno mjesto. Stoga bi nas sljedeće godine Bugarska opet mogla preći ako bude uspješnija u reformama. Zanimljivo je da su sve zemlje iz skupine EU10 osim Litve koja se poboljšala za dva mjesta i Latvije koja nije promijenila poziciju, pogoršale svoju poziciju u odnosu na prethodnu godinu. Isto se dogodilo i kod Hrvatske koja je pala za sedam mjesta. Istodobno, Hrvatsku su pretekle zemlje poput Turske, Belgije, Kine, Izraela, Bruneja, Čilea, Cipra i Azerbajdžana. Najveći je skok od ovih zemalja napravio Azerbajdžan koji se s 57. mjesta popeo na 25. mjesto zemalja s najboljim poslovnim praksama.

1 | DOING BUSINESS 2019

Istraživanje poslovnih praksi Svjetske banke *Doing Business* zapravo otkriva koliko je lako ili teško lokalnom poduzetniku otvoriti i voditi SME tvrtke u skladu s važećim propisima. Mjeri i prati promjene u propisima koji utječu na 10 područja u životnom ciklusu poslovanja: pokretanje poslovanja, pribavljanje građevinskih dozvola, priključenje na električnu mrežu, upis prava vlasništva, dobivanje kredita, zaštita manjinskih ulagača, plaćanje poreza, prekogranična trgovina, izvršenje ugovora i rješavanje problema insolventnosti.

Ovo izvješće pokazuje dvije dimenzije: 1. rang (pozicija na ljestvici) zemlje u odnosu na ostale zemlje i 2. ocjenu razine poslovne prakse u odnosu na hipotetski najbolju svjetsku praksu (hipotetska je zato što najbolja svjetska praksa ne mora biti u jednoj zemlji). Tako se interpretacija ranga treba komentirati u kontekstu rezultata u pojedinom području te tako otkriti u kojim je područjima potrebno poduzeti znatne napore, a u kojima manje, radi rasta konkurentnosti i pomaka na ljestvici.

Tablica 1. ► Rangovi na ljestvici Doing Business 2018. i 2019.

Države	Rang DB2018 (1-190)	Rang DB2019 (1-190)	Razlika u rangui DB2019 prema DB2018
Novi Zeland	1	1	0
Singapur	2	2	0
Danska	3	3	0
Litva	16	14	-2
Estonija	12	16	4
Latvija	19	19	0
Poljska	27	33	6
Češka	30	35	5
Slovenija	37	40	3
Slovačka	39	42	3
Rumunjska	45	52	7
Mađarska	48	53	5
Hrvatska	51	58	7
Bugarska	50	59	9
Venezuela	188	188	0
Eritreja	189	189	0
Somalija	190	190	0

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

1.1 | NAJLOŠIJE RANGIRANA PODRUČJA

Hrvatska je u posljednjem izvješću bila najlošije rangirana u sljedećim područjima: **Izdavanje građevinskih dozvola, Pokretanje poslovanja i Plaćanje poreza.**

Tablica 2. ▶ Najlošija područja

	DB2019 Rang	DB2019 Rezultat (% najbolje svjetske prakse)
Plaćanje poreza	89	72,68
Pokretanje poslovanja	123	82,62
Izdavanje građevinskih dozvola	159	55,70

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

1.1.1 | Plaćanje poreza

Procedure plaćanja poreza i vrijeme koje treba pritom utrošiti u Hrvatskoj su još uvijek među dugotrajnijima i kompliciranijima te je zbog toga Hrvatska ovdje rangirana na lošem 89. mjestu od 190 zemalja.

Pri ocjenjivanju ovoga područja uzima se u obzir koliko tvrtka srednje veličine utroši vremena za plaćanje poreza i doprinosa, koliko iznose ukupni porezi i doprinosi te koliko puta godišnje treba izvršavati plaćanja.

Tablica 3. ▶ Plaćanje poreza

	Hrvatska	Europa i Srednja Azija	OECD	Najbolja zemlja na svijetu
Broj plaćanja godišnje	34	16,6	11,2	3 (Hong Kong)
Potrebno vrijeme (sati godišnje)	206	214,8	159,4	12 (UAE)
Ukupna stopa poreza i doprinosa (% dobiti)	20,5	32,3	39,8	26,1% (32 zemlje)
Postfiling indeks (0 - 100)	66,7	64,4	84,4	-

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

U Hrvatskoj je potrebno 34 puta godišnje izvršavati uplate i potrošiti 206 sati. Za usporedbu, u Hong Kongu, koji je najbolje ocijenjen u ovome području, potrebno je tri puta godišnje izvršavati plaćanja i za to je potrebno utrošiti nešto manje od jednog i pol dana (34 i pol sata). U Rigi u Latviji koja je najbolje ocijenjena zemlja među EU10 potrebno je sedam uplata godišnje i 168 i pol utrošenih sati za procedure plaćanja poreza.

Iako je područje Plaćanje poreza treće najlošije rangirano područje, hrvatska je praksa ovdje manje udaljena od najbolje svjetske prakse nego u šest od ukupno deset područja. Ona je, naime, na razini od 72,68% najbolje svjetske prakse odnosno 27,3% ispod nje. To znači da Hrvatska može s puno manje napora napredovati u rang u ovome području nego u šest područja koja su udaljenija od najbolje svjetske prakse.

Članica EU koju Hrvatska ovdje može najlakše sustići je Mađarska čija je praksa u ovome području na razini od 73,81% najbolje svjetske prakse, dakle, tek 1,13 postotnih bodova bolje od hrvatske prakse. Da sustignemo Mađarsku, poboljšali bismo se za tri mjesta u rang u ovome području, a da je sustignemo, morali bismo smanjiti broj plaćanja u godini (jer smo u vremenu koje je potrebno utrošiti bolji – Mađari troše 277 sati, a mi 206). Naime, Mađarska ima 11 plaćanja, a mi 34, a razlog tome je što mi imamo nekoliko poreza i naknada koji se plaćaju više puta godišnje (Pristojba za TV, Članarina HGK i Doprinos za šume), dok Mađari nemaju niti jedan porez/naknadu koja se plaća više od jednom godišnje.

Kritična je točka ovdje broj procedura odnosno broj plaćanja u godini.

1.1.2 | Pokretanje poslovanja

Pokretanje poslovanja (*Starting a business*), kao prva procedura kada netko uopće odlučuje postati poduzetnikom, u Hrvatskoj je i dalje dugotrajnija i skuplja u usporedbi s ostalim zemljama. Naime, Hrvatska je ovdje izuzetno loše rangirana na 123. mjestu. Pri ocjenjivanju ovoga područja, uzima se u obzir koliko je vremena potrebno da se osnuje tvrtka, koliko koraka (procedura) pritom treba proći te koliko je pritom trošak. Tako je za osnivanje tvrtke tipa društva s ograničenom odgovornošću u Zagrebu potrebno osam procedura i prosječno dvadeset dva i pol dana.

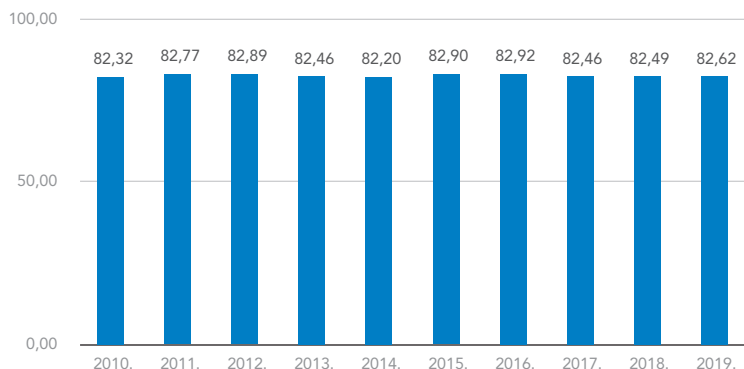
Tablica 4. ► Pokretanje poslovanja (podaci za Hrvatsku za d.o.o u Zagrebu)

	Hrvatska	Europa i Srednja Azija	OECD	Najbolja zemlja na svijetu
Broj procedura	8	5,2	4,9	1 (Novi Zeland)
Potrebno vrijeme (dani)	22,5	12,9	9,3	0,5 (Novi Zeland)
Trošak (% dohodak pc)	6,6	4,6	3,1	0,0 (Slovenija)
Vrijednost minimalnog kapitala (% dohodak pc)	11,6	2,3	8,6	0,0 (117 zemalja)

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

Za usporedbu, u Aucklandu na Novom Zelandu koji je ocijenjen kao najbolja zemlja svijeta u ovom području, potrebno je pola dana utrošenog vremena i samo jedna procedura. U Tallinu u Estoniji koja je najbolje ocijenjena zemlja među EU10 potrebno je tri i pol dana i tri procedure. Jedina članica EU koja je lošije rangirana od Hrvatske u ovome je području Slovačka.

Od osam procedura koje su u Hrvatskoj potrebne pri osnivanju tvrtke, najduže traje registracija tvrtke na Trgovačkom sudu (2 tjedna). Naime, iako se ta procedura *online* može obaviti za jedan dan, potrebno je u prosjeku čekati dva tjedna kako bi se dobila potvrda o osnivanju.

Graf 1. ► Pokretanje poslovanja u Hrvatskoj, % najbolje svjetske prakse

Izvor: Svjetska banka

Naime, iako je Hrvatska rangirana tako loše u ovome području, hrvatska je praksa, zapravo, dobra u usporedbi s praksama iz ostalih područja. Odnosno, hrvatska je praksa u ovome području najbliže najboljoj svjetskoj praksi nakon prakse u području Prekogranične trgovine, odnosno nalazi se samo 17,4% ispod najbolje svjetske prakse.

Kako je istodobno rang tako nizak, znači da je većina zemalja svijeta (u ovom slučaju 122 zemlje) još bliže najboljoj svjetskoj praksi. Naime, od 190 zemalja, čak ih je 90% iznad 80% najbolje svjetske prakse. To ujedno znači da **Hrvatska u ovome području mora poduzeti manje napore nego u većini drugih područja, ali ujedno da i ovdje mora napredovati kako bi bila konkurentnija u odnosu na druge zemlje.** A kada se pogledaju ranije godine, vidljivo je da su relativni pomaci izuzetno spori, gotovo da ih nema – u posljednjih devet godina hrvatska se praksa približila najboljoj svjetskoj praksi za samo 0,3 postotna boda. Ujedno se broj procedura (8) nije promijenio od 2008. godine, a broj dana (22,5) se nije promijenio od 2013. godine.

Hrvatska može s manje napora sustići Poljsku (82,85% svjetske prakse, 121. rang), Češku (83,56% svjetske prakse, 115. rang) ili Njemačku (83,58% svjetske prakse, 114. rang) i pomaknuti se u rang u bar za nekoliko mjesta. Za veći pomak u rang, primjerice na 50. poziciju, trebala bi približiti svoju praksu za oko devet postotnih bodova najboljoj svjetskoj praksi. U tom bi smislu trebala smanjiti broj procedura ne tako puno, za samo tri procedure, ali bi trebala ubrzati postupke za oko 17 dana (a ovdje vidimo najveću mogućnost povećanja efikasnosti rada Trgovačkog suda kako bi se smanjilo vrijeme čekanja potvrde o osnivanju tvrtke).

Kritična je točka ovdje trajanje procedura.

1.1.3 | Izdavanje građevinske dozvole

Područje u kojem je Hrvatska najlošije rangirana je Izdavanje građevinske dozvole (*Dealing with construction permits*). Ne samo da je Hrvatska ovdje najlošija članica EU, nego je samo 31 država svijeta lošija od Hrvatske. Područje Izdavanje građevinske dozvole uključuje broj procedura, potrebno vrijeme te trošak za izgradnju standardnog skladišta. Uključuje i kontrolu kvalitete izgradnje u svim fazama izgradnje. U Hrvatskoj je uzet primjer za izgradnju skladišta u Zagrebu vrijednosti 4,3 milijuna kuna.

Tablica 5. ► Izdavanje građevinske dozvole

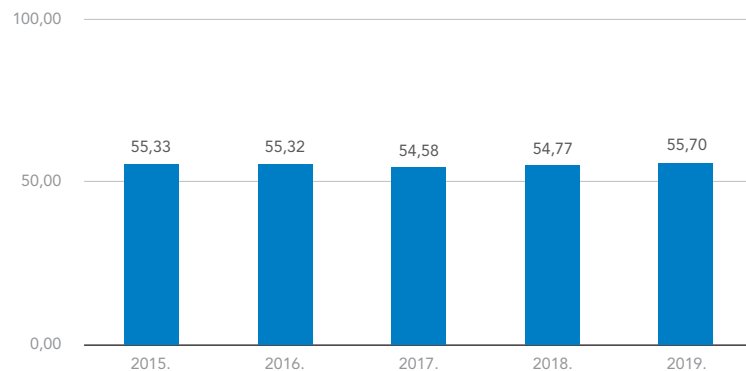
(podaci za Hrvatsku za vrijednost skladišta od 4.304.880,70 HRK u Zagrebu)

	Hrvatska	Europa i Srednja azija	OECD
Broj procedura	22	16,0	12,7
Potrebno vrijeme (dani)	146	170,1	153,1
Trošak (% vrijednosti skladišta)	10,9	4,0	1,5
Indeks kontrole kvalitete gradnje (0-15)	12,0	12,0	11,5

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

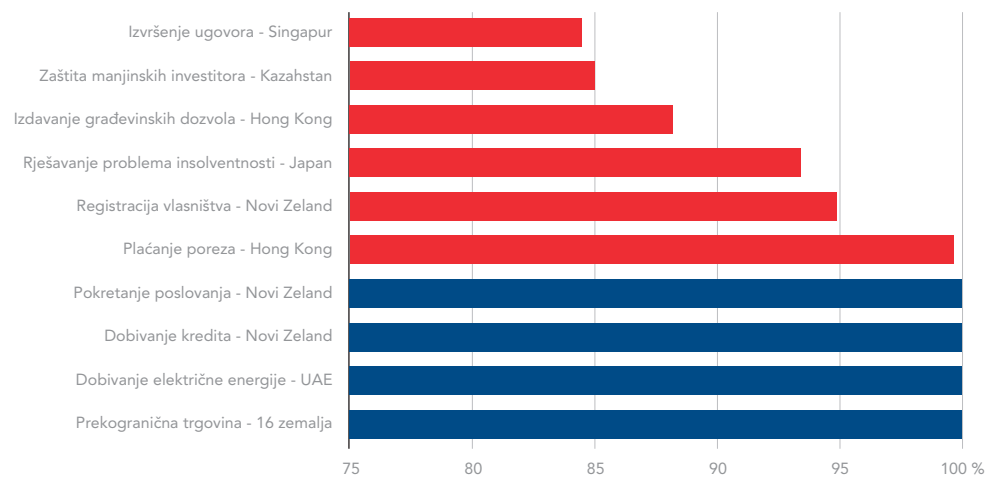
Osim toga što je loše rangirana, Hrvatska je ovdje i znatno udaljena od najbolje svjetske prakse – ispod nje je za čak 44,3%, što znači da ovdje Hrvatska ima puno prostora za poboljšanje.

Konvergencija prema najboljoj svjetskoj praksi izuzetno je spora, u nekim je godinama vidljiva i divergencija. Broj procedura (22) nije se promijenio od 2011. godine, a broj dana (146) nije se promijenio od 2015. godine. U 2019. godini rezultat je najbolji posljednjih pet godina (razdoblje koje je trenutno metodološki usporedivo), ali je izuzetno nizak – hrvatska je praksa tek na 55,7% najbolje svjetske prakse, a Hrvatska je tek 159. u rangu 190 zemalja svijeta. Zemlja koja je najbliže najboljoj svjetskoj praksi je Hong Kong koji je na 88,24% s 11 procedura (upola manje od Hrvatske) i potrebna 72 dana (upola manje od Hrvatske). Od članica EU najbolja je Litva (u gradu Vilnius) s 13 procedura i potrebna 74 dana.

Graf 2. ► Izdavanje građevinskih dozvola u Hrvatskoj (prema metodologiji za 2019.), % najbolje svjetske prakse

Izvor: Svjetska banka

Kako je najuspješnija zemlja (Hong Kong) tek na 88,24% hipotetski najbolje svjetske prakse, što je udaljenije nego kod većine područja, nameće se zaključak da je postići sve elemente najbolje svjetske prakse u ovome području teže nego u nekim drugim područjima. Dakle, ovdje Hrvatska ima jako puno za raditi i pritom treba uložiti veće napore.

Graf 3. ► Najuspješnije države, % u odnosu na hipotetski najbolju svjetsku praksu

Izvor: Svjetska banka

Ipak ima nekoliko članica EU koje bismo uz manje pomake ipak mogli sustići, primjerice Češku (56,2% svjetske prakse, 156. u rangui), Rumunjsku (58,2% svjetske prakse, 146. u rangui) ili Slovačku (59,34% svjetske prakse, 143. u rangui) kako bismo se pomaknuli barem za nekoliko mjesta. No za veće pomake, primjerice da bismo došli na 45. mjesto u ovome području, trebali bismo se približiti najboljoj svjetskoj praksi za 19 postotnih bodova. Za takav napredak trebali bismo imati praksu kao Malta. Ona ima 14 procedura (a mi 22), 170 potrebnih dana (a mi 146), trošak koji iznosi 2% vrijednosti investicije (a mi 10,9%) te indeks kontrole kvalitete gradnje 13 (a mi 12).

Očito je kako je ovdje najkritičnija točka trošak iako trebamo smanjiti i broj procedura. U Hrvatskoj za 14 od 22 procedure postoji trošak, na Malti za 6 od 14 postoji trošak. Najveći je trošak među procedurama plaćanje komunalne naknade (primjer se odnosi na Grad Zagreb), koji je na razini blizu 70% svih troškova povezanih s pribavljanjem građevinske dozvole. Stoga se tu nalazi i glavno uporište za napredak.

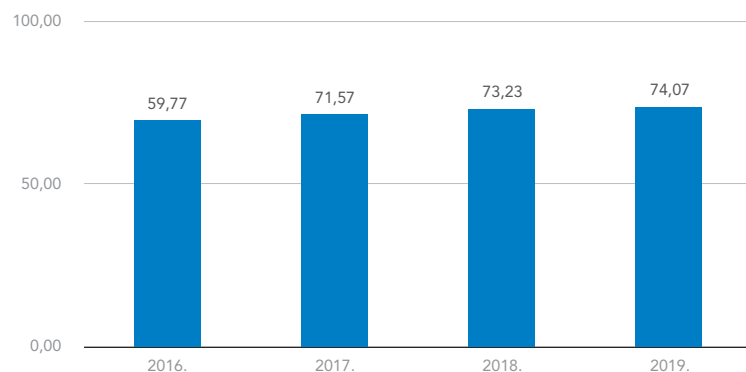
Da se može u jednoj godini postići puno, pokazuje primjer Azerbajdžana (grad Baku), pri čemu je velik pomak prema najboljoj svjetskoj praksi Azerbajdžan ostvario upravo u području Izdavanje građevinskih dozvola, za 12,3 postotna boda, čime se pomaknuo i u rangui u ovome području za čak 100 mjesta (sa 161. na 61. mjesto). U godinu dana potrebno vrijeme za pribavljanje građevinske dozvole smanjilo se za 80 dana (sa 196 na 116 dana), a trošak sa 6,6% na 1,9% vrijednosti investicije (za oko 7,5 tisuća dolara). Reforma koja je napravljena odnosi se na znatno ubrzanje procesa dobivanja građevinske dozvole koja se sada dobiva na jednom mjestu u Izvršnom uredu Grada (uvođenje one-stop shopa u Bakuu).

Inače, u ovome su području u posljednjoj godini brojne zemlje napravile reforme: Kina, Bocvana, Indija; u našem bližem okružju Grčka, Srbija, Makedonija, Turska, Kosovo. Reforme su se, primjerice, odnosile na ubrzanje procesa obrade potrebnih dokumenata (primjerice Šri Lanka je smanjila vrijeme potrebno za izdavanje kod nekoliko potrebnih dokumenata), ubrzanje procedura (primjerice Kosovo je ubrzalo inspekcijsku proceduru objedinjenjem inspekcijskog nadzora), smanjenja troškova (primjerice Makedonija je smanjila naknadu za građevinsko zemljište), uvođenje ili poboljšanje *one-stop shop* instrumenta (Tajvan, Kina, Zimbabve, Azerbajdžan, Indija, Bjelorusija), digitalizacija (Srbija je uvela mogućnost elektroničkog pribavljanja građevinske dozvole).

1.2 | POMACI U UNAPREĐENJU POSLOVNIH PRAKSI

Pomaci hrvatske prakse prema najboljoj svjetskoj praksi izuzetno su spori. Zapravo, znatnije je približavanje najboljoj svjetskoj praksi posljednjih nekoliko godina Hrvatska postigla samo u području **Registriranje vlasništva** (*Registering property*). U posljednje se četiri godine hrvatska praksa u ovome području približila najboljoj svjetskoj praksi za 4,3 postotna boda te je u 2019. godini bila na 74,07% najbolje svjetske prakse. Ovo je područje i jedino koje je Svjetska banka u aktualnom izvješću označila kao ono u kojem su u proteklj godini učinjene reforme (digitalizacija zemljišnih knjiga).

Graf 4. ► Registriranje vlasništva u Hrvatskoj (prema metodologiji za 2019.), % najbolje svjetske prakse

Izvor: Svjetska banka

Tablica 6. ► Registracija vlasništva

	Hrvatska	Europa i Srednja azija	OECD	Najbolja zemlja na svijetu
Broj procedura	5	5,3	4,7	1 (4 države)
Potrebno vrijeme (dani)	47	20,3	20,1	1 (Novi Zeland)
Trošak (% vrijednosti nekretnine)	4	2,6	4,2	0,0 (Saudijska Arabija)
Indeks kvalitete administracije (0 - 30)	23,5	19,6	23,0	-

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

Za usporedbu, u Aucklandu na Novom Zelandu koji je ocijenjen kao najbolja zemlja svijeta u ovom području, potreban je jedan dan utrošenog vremena i dvije procedure, dok u Hrvatskoj treba 47 dana i 5 procedura. U Litvi (u gradu Vilnius), koja je najbolje ocijenjena zemlja među EU10, potrebno je tri i pol dana i tri procedure. U usporedbi s drugim članicama EU, od Hrvatske je bolje 15 članica.

ZAKLJUČNO

Godišnje istraživanje Svjetske banke *Doing Business* ocjenjuje lakoću poslovanja u pojedinoj zemlji na temelju pozitivnih zakonskih regulativa i aktualnih administrativnih procesa, čime se, zapravo, ocjenjuje efikasnost javne (državne) administracije u odvijanju ekonomske aktivnosti. S jedne strane ovo izvješće daje uvid u razinu pojedinih elemenata u poslovanju u odnosu na najbolju svjetsku praksu, a s druge poziciju ukupne efikasnosti poslovne administracije u odnosu na ostale zemlje. U tom smislu nositeljima ekonomske politike u zemlji može i treba poslužiti kao analitička podloga za detektiranje najslabijih točaka na koje se reforme trebaju usredotočiti.

Tablica 7. ► Rezultat i rang

	DB2019 Rang	DB2019 Rezultat (%) najbolje svjetske prakse)	DB2018 Rezultat (%) najbolje svjetske prakse)	Razlika u rezultatu
Lakoća poslovanja	58	71,40	71,06	0,34
Prekogranična trgovina	1	100,00	100,00	"
izvršenje ugovora	25	70,60	70,60	"
Zaštita manjinskih investitora	38	66,67	66,67	"
Registracija vlasništva	51	74,07	73,23	0,84
Rješavanje problema insolventnosti	59	56,20	55,11	1,09
Dobivanje električne energije	61	80,50	80,43	0,07
Dobivanje kredita	85	55,00	55,00	"
Plaćanje poreza	89	72,68	72,27	0,41
Pokretanje poslovanja	123	82,62	82,49	0,13
Izdavanje građevinskih dozvola	159	55,70	54,77	0,93

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

■ tri najbolja ■ tri najlošija ■ najveći pomak

Pozitivna je nota, koju donosi aktualno izvješće, što u odnosu na prethodnu godinu 6 od 10 područja konvergira (iako je konvergencija spora) najboljim svjetskim praksama, a negativnih promjena, odnosno udaljenja od najbolje svjetske prakse, nema niti u jednom području. Pozitivno je i to što je najveći napredak odnosno približavanje najboljoj svjetskoj praksi ostvaren kod područja koja su među onima koja su i najviše od nje udaljena, a to su Izdavanje građevinskih dozvola i Rješavanje problema insolventnosti.

Hrvatska je u aktualnom izvješću (DB 2019) najbolje rangirana u području Prekogranična trgovina i Izvršenje ugovora, a najlošije u području Izdavanje građevinskih dozvola i Pokretanje poslovanja. No ova dva najlošija područja bitno se razlikuju po udaljenosti od najbolje svjetske prakse – područje Pokretanje poslovanja je nakon područja Prekogranične trgovine najbliže najboljoj svjetskoj praksi, dok je područje Izdavanje građevinskih dozvola najlošije po rang i drugo najlošije po udaljenosti od najbolje svjetske prakse.

To znači da je područje Izdavanje građevinskih dozvola najkritičnija točka poslovnih praksi u Hrvatskoj.

Ovo područje možda više nego druga ovisi o razini efikasnosti lokalne administracije, stoga treba naglasiti još jednu dimenziju ovog izvješća koju treba uzeti u obzir kod interpretacije i koja može poslužiti kao točka koja se može upotrijebiti kod planiranja reformi na lokalnim razinama. Naime, ukupan se rezultat za pojedinu zemlju izvodi iz podataka koji se odnose uglavnom na najveće gradove u svakoj zemlji, pa je tako indeks lakoće poslovanja za Hrvatsku temeljen na praksama poslovanja u Zagrebu. To je u hrvatskom slučaju otegotna okolnost budući da su mnogi pokazatelji bolji u manjim hrvatskim gradovima nego u Zagrebu.

Tablica 8. ► Dobivanje građevinske dozvole po gradovima

	Zagreb	Rijeka	Split	Varaždin	Osijek
Broj procedura	22	22	23	21	22
Potrebno vrijeme (dani)	146	136	227	112	143
Trošak (% vrijednosti skladišta)	10,9	7,2	15,1	5,3	6,8
Indeks kontrole kvalitete gradnje (0-15)	12,0	120	12,0	12,0	12,0

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

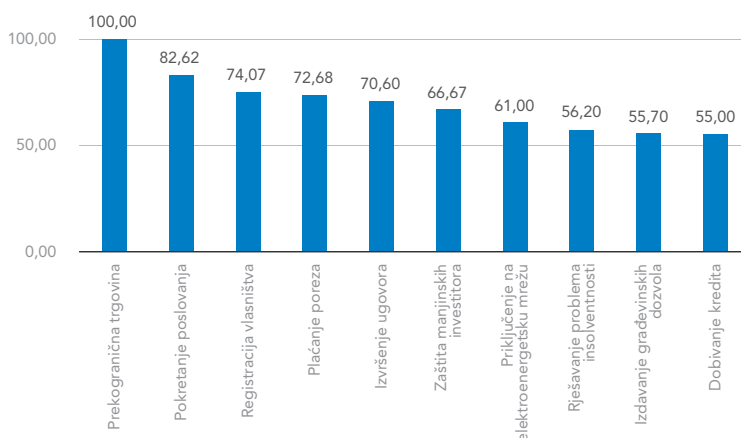
Tablica 9. ► Pokretanje poslovanja po gradovima

	Zagreb	Rijeka	Split	Varaždin	Osijek
Broj procedura	8	7	6	8	8
Potrebno vrijeme (dani)	22,5	8	6	11	10,5
Trošak (% dohodak pc)	6,6	7,4	7,4	7,3	7,3
Vrijednost minimalnog kapitala (% dohodak pc)	11,6	12,5	12,5	12,5	12,5

Izvor: Svjetska banka, obrada HGK

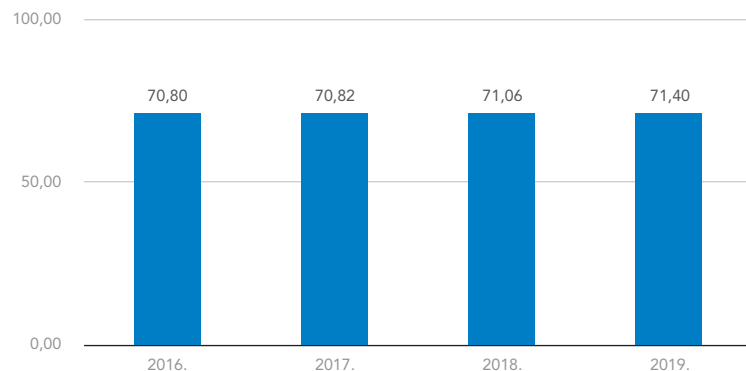
To se vidi iz subnacionalnog indeksa u kojem su obrađeni podaci iz još četiri grada uz Zagreb (Split, Rijeka, Osijek, Varaždin). Zagreb, naime, uglavnom zaostaje za ovim manjim gradovima u svim područjima, a to znači da Zagreb može učiniti poboljšanja preuzimanjem dobrih praksi od drugih gradova u zemlji. Naime, prema navodima Svjetske banke, usvajanjem svih dobrih praksi utvrđenih na subnacionalnoj razini, Hrvatska bi se znatno približila granici najboljih regulatornih praksi, odnosno pomaknula bi se za 11 mjesta u globalnom poretku *Doing Business*.

Graf 5. ► Poslovna praksa u Hrvatskoj 2019., po područjima, % najbolje svjetske prakse

Izvor: Svjetska banka

Graf 6. ► Lakoća poslovanja u Hrvatskoj (prema metodologiji za 2019.), % najbolje svjetske prakse

Izvor: Svjetska banka

Provedba ovakvih napora ubrzala bi konvergenciju hrvatske poslovne prakse prema najboljoj svjetskoj praksi koja je zasad iznimno spora. U aktualnom izvješću hrvatska je praksa bila na 71,4% najbolje svjetske prakse, što je pomak u posljednje četiri godine za samo 0,6 postotnih bodova.

Ovo izvješće naglašava najlošije točke u procesu poslovanja u Hrvatskoj koje su, uz spomenuto Dobivanje građevinskih dozvola, Dobivanje kredita i Rješavanje problema insolventnosti.

Istodobno su to područja u kojima postoji najveći prostor za poboljšanje i gdje treba uložiti veće napore u reformskim potezima kako bi poslovna klima u Hrvatskoj bila povoljnija, a hrvatsko gospodarstvo konkurentnije. Primjeri zemalja koje su brzo napredovale u rang i poboljšanju svojih praksi potvrđuju da se reforme mogu provesti brzo i učinkovito.

Opće napomene:

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drukčije reproducirati bez navođenja izvora.